

„Przyroda wokół nas – PTAKI” –

Czy budki lęgowe rozwiążą problemy ochrony dziuplaków?

Program edukacyjny OTOP realizowany przez Zespół Młodego Ekologa
OPP Mikołów

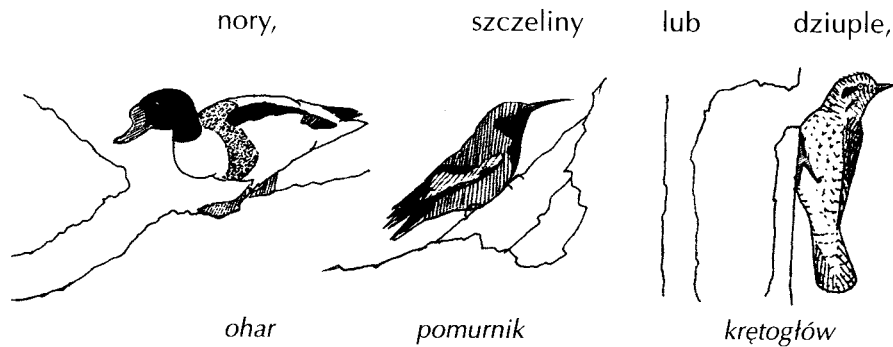
Literatura:

- Gniazda naszych ptaków; J. Gotzman, B. Jabłoński, PZWS, 1972 r,
- Czy budki lęgowe rozwiążą problem ochrony dziuplaków? M. Gromadzki, T. Cofta, OTOP 2004.
- Ptaki Polski, A.G. Kruszewicz, MULTICO, 2005 r
- Ptaki Europy - przewodnik terenowy, Z. Czarnecki, K. Dobrowolski, PWN, 1982 r.

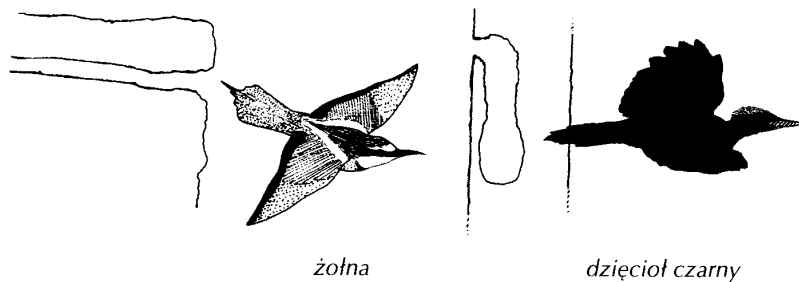
Wiele gatunków buduje gniazda w ukryciu.

W siedliskach naturalnych znajdują wystarczającą ilość miejsc do założenia gniazda.

Jedne wykorzystują istniejące

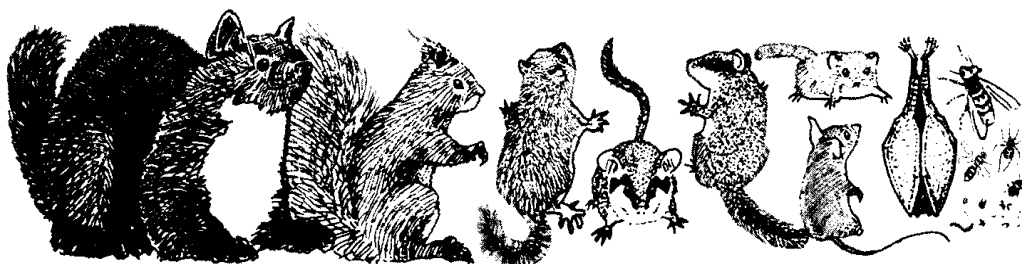

inne same wygrzebują nory lub wykuwają dziuple,

Z których następnie przez wiele sezonów mogą korzystać także inne gatunki ptaków lub inne zwierzęta,

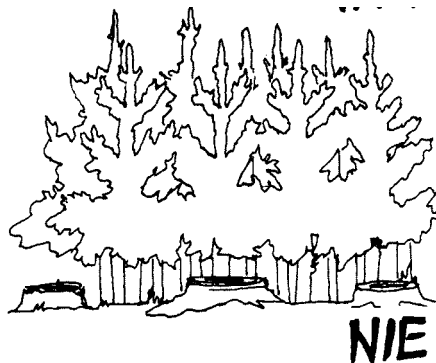
np.: kuna leśna, wiewiórka, popielica, żołądnica, koszatka, orzesznica, mysz leśna, nietoperze, szerszenie, osy i wiele innych bezkręgowców.

Ptaki gniazdujące w dziuplach określamy mianem – **dziuplaków**.

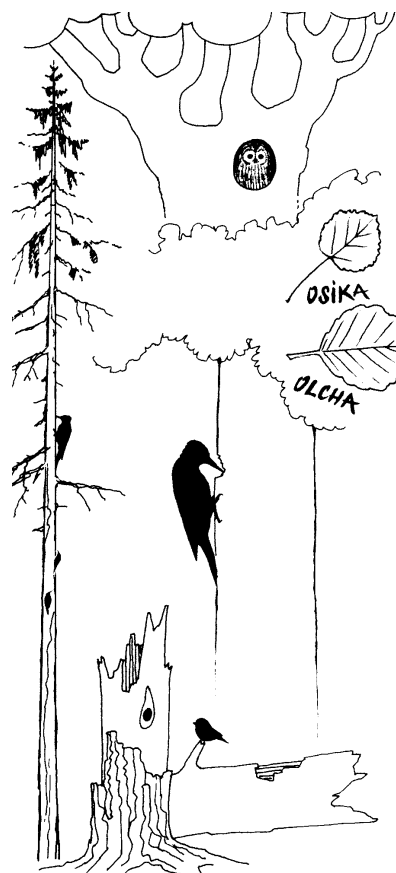
Pierwszym i podstawowym warunkiem ochrony dziuplaków jest zachowanie różnorodności i bogactwa struktury drzewostanu, przez:

- Zachowanie w drzewostanach starych drzew,
- Pozostawianie w drzewostanach osiki, wierzby i innych gatunków drzew, w których łatwo wykuć dziuple,
- Nie usuwanie z lasu wszystkich martwych kawałków pni, stosów gałęzi...

Koniecznym warunkiem występowania dziuplaków jest istnienie w lasach, parkach, ogrodach, miedzach, w alejach i zadrzewieniach śródpolnych :

- starych , dziuplastych drzew – gniazdowanie **sów**,
- drzew obumierających, w których **dzięcioły** mogą wykuwać dziuple, a za których odstającą korą budują gniazda **pełzacze**,
- drzew o miękkim drewnie (np. osiki lub olchy), przydatnych do wykuwania dziupli,
- drzew całkowicie obumarłych, zbutwiałych, niewielkich, stojących fragmentów pni, w których wydłubują dziuple **sikory czarnogłówki**.

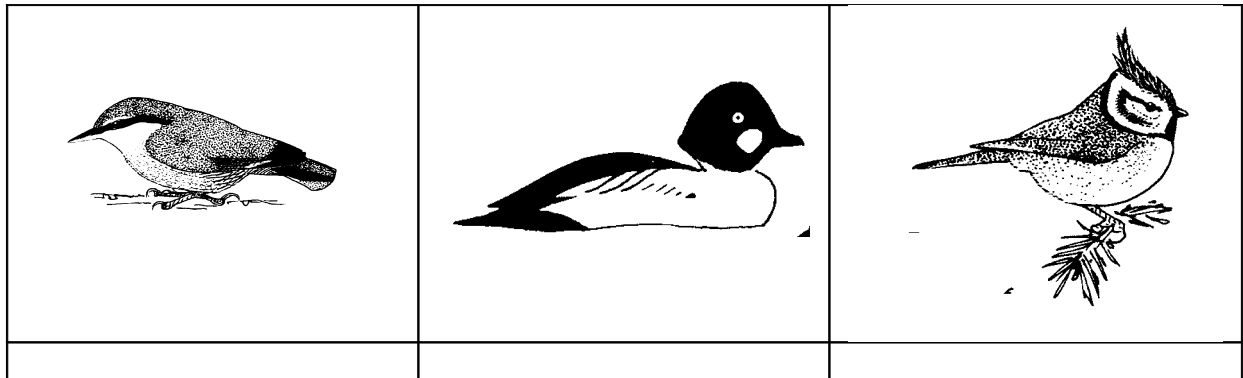
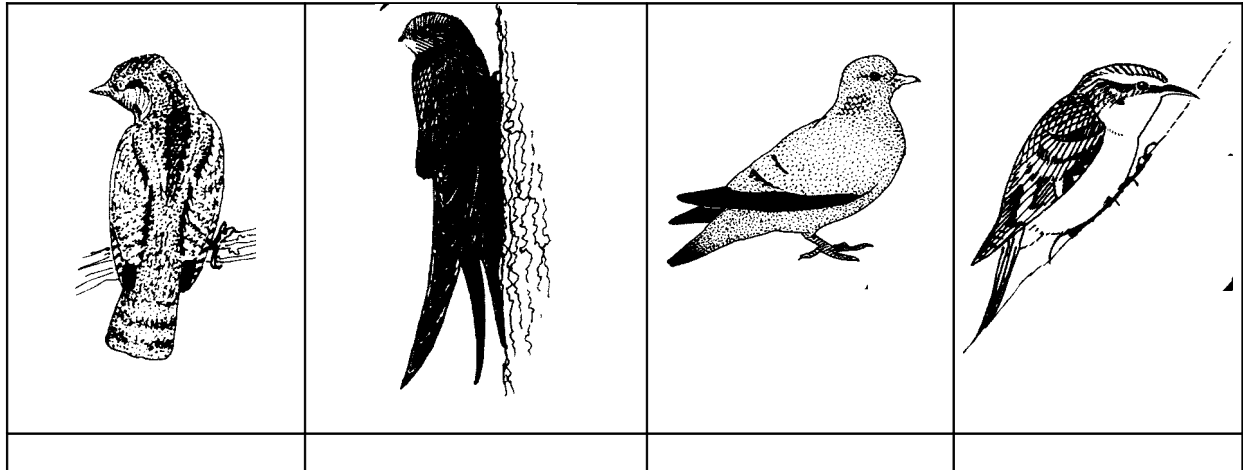

ZADANIE 1

A. Rozpoznaj przedstawione na rysunkach dziuplaki :

pełzacz leśny, gągoł, krętogłów, sikora czubotka, kowalik, gołąb siniak, jerzyk

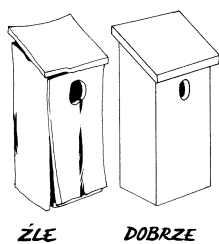
B. Nazwy wpisz w odpowiednie miejsca pod rysunkami

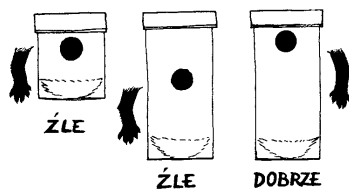
Możemy pomóc dziuplakom wieszając budki lęgowe ale musimy pamiętać o pewnych zasadach.

ZADANIE 2

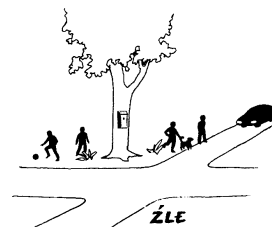
Wyjaśnij, jakich najczęściej błędów powinniśmy unikać konstruując i wieszając budki lęgowe.

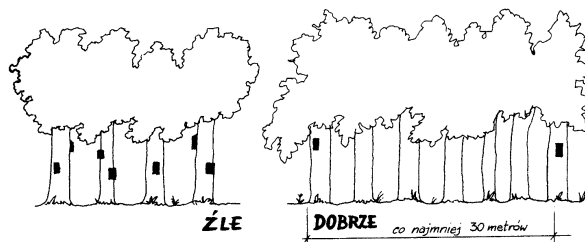
1.

2.

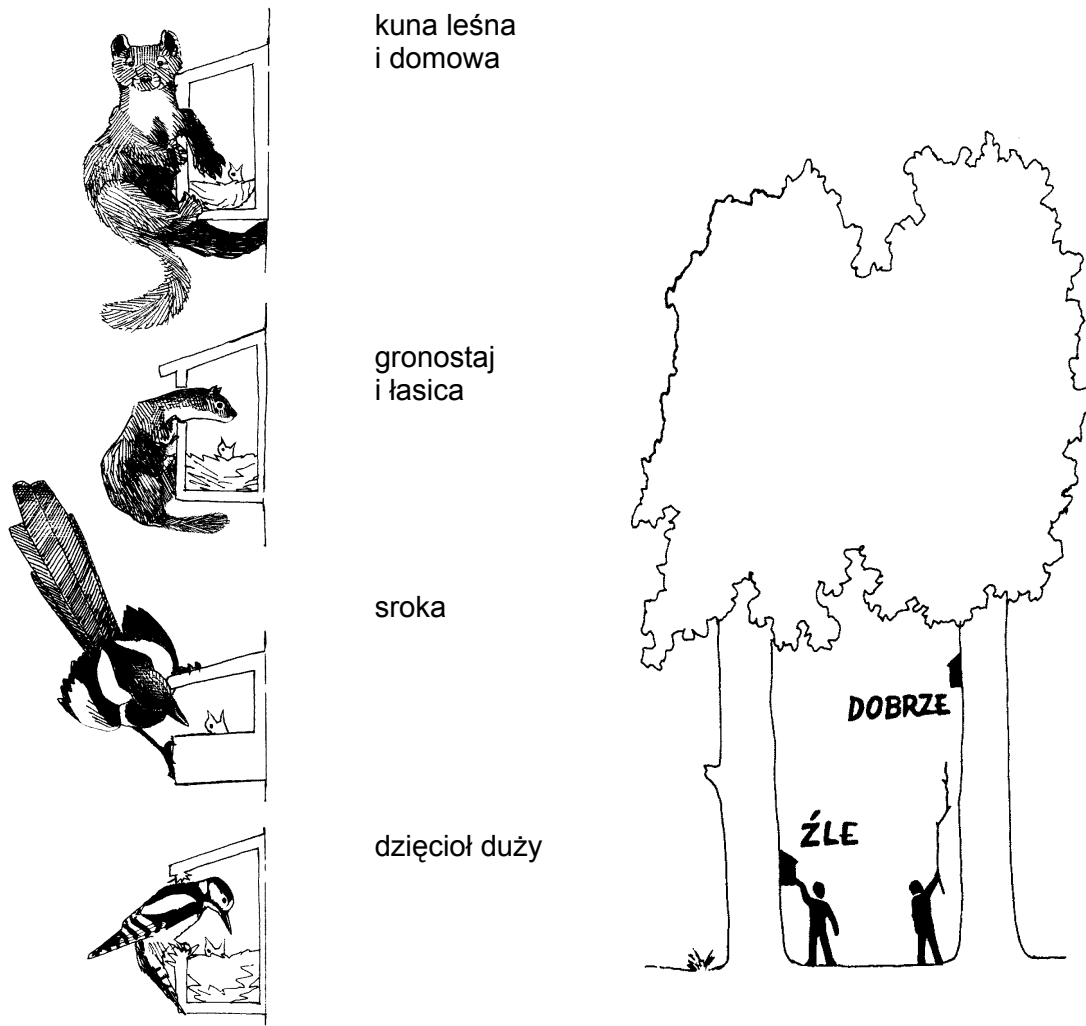
3.

4.

ZADANIE 3

Przyjrzyj się dokładnie rysunkom i przedstaw swoim kolegom, jakie niebezpieczeństwa grożą ptakom gniazdującym w budkach lęgowych ze strony innych zwierząt jak i człowieka?

OTOP nie poleca rozwieszania budek lęgowych półotwartych przeznaczonych dla muchołówek szarych i pliszek siwych, ponieważ gatunkom tym nie brakuje w Polsce naturalnych miejsc lęgowych, natomiast gniazda założone w budkach lęgowych są zazwyczaj niszczone przez drapieżniki takie, jak: kuna, sroka, kawka i sójka.

OTOP zaleca:

- zawieszanie budek lęgowych w odpowiedniej ilości dla sikor, kowalików, pleszek,
- zadbanie o to, by w młodym lesie, w którym zawieszono budki, posadzono także osiki czyli drzewa, w których w późniejszym okresie ptaki wykują dziuple,
- zadbanie o to, aby w ogrodach, parkach nie wycinano starych, dziuplastych drzew.

PAMIĘTAJ!!!

Żadna budka wykonana przez człowieka nie zastąpi ptakom naturalnych warunków do gniazdowania.

Opracowanie : Mirosława Klęczek-Kasperczyk instruktor Zespołu Młodego Ekologa OPP Mikołów
Rysunki: Tomasz Cofta, na podst. broszury „Czy budki lęgowe rozwiążą problem ochrony dziuplaków?”